

ODKUPOWAĆ SIĘ (5) *vb impf*

się (3), sie (2).

Oba o oraz a jasne.

inf odkupować się (2). ◇ [*praes 3 pl* odkupują się.] ◇ *praet 3 sg m* odkupował się (1). ◇ *3 pl m pers* odkupowali się (1).

Sł stp brak, Cn s.v. odkupuję niewczas, Linde XVII w. (z Cn).

1. Płacić za coś w celu uniknięcia jakiegoś zła; *redimere se Cn* [w tym: czym (3)] (4) :

odkupować się czego a. czemu (2): pozowie drugi dobrego człowieka/ tylko dla tego/ żeby go do przysięgi tak przyprowadził/ iżby się iey odkupować musiał *GórnRozm* 12. *Cf Zwrot.*

[*odkupować się od czego*: Ktory [pan] ich nieznośnemi robotami obciąża, [...] aż się wiele ich między niemi odkupują od robót marcis tribus *LustrSand* 279.]

Zwrot: »śmierci się odkupować« (1): Klędy by worek bogatego złotą Mógł człowiekowi przyśporzyć żywota: Y sam bych się iuz iął pieniędzy chować/ Ze bych się miał czym śmierci odkupować. *KochFr* 31.

Przen (1) :

Zwrot: »jako bobr jajcy się odkupować« = *uwalniać się dając w zamian coś cennego; w nawiązaniu do anegdoty myśliwskiej o bobrze, który zaatakowany ratuje się odgryzieniem swoich jąder i pozostawieniem ich myśliwemu* (1): Niemam ci zacz dziękować/ mój miły doktorze/ Ześ mię samého z gośćmi zoftawił w komorze: Bom się im żadną miarą niemógł wykuglować/ Musiałem się/ iako bóbr/ iący odkupować. *KochFr* 82.

α. Wyzwalać się, ratować się z niewoli, płacić haracz (1) :

Zwrot: »summami się odkupować« (1): [*Olbrycht*] wielkie szkody poczynił [...] w okolicy także y Birkupowi Wirciburkiemu y Bamberkiemu/ sami sie summami odkupowali *BielKron* 236v.

2. W funkcji strony biernej: Być rekompensowanym; o starotestamentowym nakazie składania ofiary Bogu (opłaty do świątyni) za pierwszego potomka płci męskiej (1) : Człowiek pirworodny pięcią syklow frebrá ma być odkupion/ ale ktory sie vrodził w narodzy Lewi/ then sie nie odkupował/ bo ten narod był Pánu Bogu náł kápłáństwo poświęcon *BielKron* 36.

Formacje współrdzenne cf KUPIĆ.